

ΕΤΟΣ Γ'
ΜΑΡΤΙΟΣ 2009
ΑΠΟΠΕΙΡΑ No 27
www.xrisso.gr

ΑΠΟΠΕΙΡΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΧΡΙΣΣΟΥ

ΚΑΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΗ & ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ

**Η τελευταία
ελληνίδα θεά**

Σελ. 2

Εγκαταλειψις των Δελφών; Σελ.5

Αναδημοσίευση από την εφημερίδα ΕΣΤΙΑ

**ΑΝΟΙΧΤΗ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ**
Σελ.5

**Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ
ΛΗΣΜΟΝΙΑΣ**
Σελ.4

**Η ΝΗΣΤΕΙΑ ΣΩΖΕΙ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΨΥΧΗ ΚΑΙ ΤΟ ΣΩΜΑ**
Σελ. 3

**ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ
ΕΤΖ** Σελ.5

Ο Φάρος της Άλεξανδρειας (2/5 πλ.)
Σελ. 6

**ΚΑΘΑΡΟ ΧΩΡΙΟ ΙΣΩΝ ΟΜΟΡΦΟ
ΧΩΡΙΟ** Σελ.5

Γυρίζουμε το χρόνο πίσω

ΜΟΙΡΟΛΟΓΙΑ

Σελ.4

ΒΙΒΛΙΟ

Το βιβλίο είναι πολύτιμο και ξεχωριστό δώρο καθώς ποτέ δεν χάνει την αξία του

Σελ. 2

ΧΡΙΣΣΟ ΦΩΚΙΔΑΣ
ΤΗΛ.: 22650 83141

**ΑΙΩΝΙΟΙ
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ**

Σελ.3

«Το παιδί μαθητής»

Σελ. 2

**ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΣΥΝΤΑΓΕΣ
ΤΗΣ
ΓΙΑΓΙΑΣ**

Σελ. 3

**ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΤΑΒΕΡΝΑ
ΜΤΑΣΑΝΟΣ**

ΧΡΙΣΣΟ ΦΩΚΙΔΑΣ
ΤΗΛ: 2265082004

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΠΟΤΗ & ΓΙΑΝΝΗΣ ΔΕΛΛΗ

H.N.Ulrichs

**Περί των πόλεων
Κρίσσα και Κίρρα**

Σελ. 6

ΟΧΙ ΣΤΑ ΝΑΡΚΟΤΙΚΑ

ΑΛΛΕ ΤΗ ΜΑΘΗΣΗ ΑΣΠΙΔΑ
ΤΟ ΠΙΝΕΛΟ ΔΩΡΙ
ΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ ΠΑΝΟΠΑΙΑ
ΚΑΙ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
ΦΑΡΕΤΡΑ ΖΩΗΣ ΠΟΛΕΜΑΙΣ ΜΑΖΙ
ΤΑ ΝΑΡΚΟΤΙΚΑ

ΝΑΙ ΣΤΗ ΖΩΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΧΡΙΣΣΟΥ

τις 21 Μαρτίου 2009 ο Π.Σ. Χρισσού παρακολούθησε στην Αθήνα την θεατρική παράσταση των Ρέπτη-Παπαθανασίου «ΣΥΜΠΕΘΕΡΟΙ ΑΠΟ ΤΑ ΤΙΡΑΝΑ» στο θέατρο Λαμπέτη. Μια γρήγορη σε ρυθμό και δροσερή, ξεκαρδιστική κωμωδία με την Ελισσάβετ Κωνσταντινίδη, τον Παύλο Κοντογιαννίδη, την Τζόις Ευειδή και άλλους ηθοποιούς.

τις 24 Μαρτίου, στο Δημοτικό Σχολείο οι μαθητές και τα νήπια απήγγειλαν ποιήματα σε μια όμορφη γιορτή. Στις 25 Μαρτίου ετελέσθη η δοξολογία και στο Ηρώων εψάλη επιμνημόσυνος δέησης για τους πεσόντες στο προαύλιο του Παλιού Δημοτικού Σχολείου. Κατετέθησαν στέφανοι και οι μαθητές απήγγειλαν ποιήματα. Η γιορτή τελείωσε με προσφορά γλυκισμάτων και αναψυκτικών από τη δημαρχεία στην αίθουσα του Πολ. Συλλόγου Χρισσού.

τις 22 Μαρτίου στο μοναστήρι του Προφ. Ηλία εορτάστηκε η έναρξη της επανάστασης του 1821 από τον επίσκοπο Σαλώνων Ησαΐα, τον Πανουργιά και άλλους οπλαρχηγούς. Ετελέσθη δοξολογία και παρευρέθηκαν οι επίσημοι του νομού μας. Ο υφυπουργός κος Μπούγας, ο νομάρχης κος Φουσέκης, ο δήμαρχος Δελφών κος Καλτσής, οι αντιδήμαρχοι και Μπακολουκά και κος Σταφιδάς, ο δήμαρχος Ιτέας κος Παπαλάιος, ο κος Γκελεστάθης, αντιδήμαρχοι Άμφισσας και Δεσφίνας, εκπρόσωποι των Σωμάτων Ασφαλείας, εκπρόσωπος του 5/42 Συν/χου Ψαρρού, Εφέδρων Αξιωματικών, Εταιρεία φωκικών μελετών και οι πρόεδροι του Πολ. Ομίλου Ιτέας.«Ο ΔΕΣΜΟΣ» και του Πολ. Συλλόγου Χρισσού. Η φιλαρμονική του Δήμου Δελφών και τον πανηγυρικό λόγο της ημέρας εκφώνησε ο αντιδήμαρχος κος Γιάννης Σταφιδάς.

Δ.Σ.

Ευχαριστούμε για την πρόσφορα προς τον Σύλλογο τους
-κο Στέργιο Χατζή
-κο Ελευθέριο Παπαχριστόπουλο
καθώς και την
κα Άννα Παπούλια
για την αμέριστη βοήθεια της στην εφημερίδα μας.
α
Το Δ.Σ

Η τελευταία Ελληνίδα θεά

18 Οκτωβρίου 1920 γεννιέται στην Αθήνα η Μαρία - Αμαλία Μερκούρη. Παππούς της ήταν ο επίσειρά ετών δήμαρχος της Αθήνας Σπυρίδων Μερκούρης. Πατέρας της ο Σταμάτης Μερκούρης που διατέλεσε βουλευτής.

Το πάθος για τον κινηματογράφο μεγάλο από παιδί. Το χαρτζιλίκι λιγοστό. Έπαιρνε τον μικρότερο αδελφό, τον έβαζε σε μια γωνιά του δρόμου και τού λέγε περίμενε. Μόλις έβλεπε κάποιον καθώς πρέπει άνδρα ή γυναίκα, πλησίαζε και έλεγε, «σας παρακαλώ έχασα το πορτοφόλι μου μπορείτε να με βοηθήσετε να γυρίσω σπίτι μου;» Την κοιτούσαν καλοντυμένη, όμορφη, ευγενική την πίστευαν και της έδιναν. Επερνέ το μικρό και πήγαιναν σινεμά με τις ώρες.

Πρώτος της ρόλος η Στέλλα, βρίσκεται στις Κάννες και χαλάει τον κόσμο. Δεν θα πάρει το βραβείο, αλλά θα γνωρίσει τον Ζυλ Ντασέν και θα αλλάξει η ζωή της. Το «Ποτέ την Κυριακή» την κάνει διεθνή σταρ και πλούσια.

Στο θέατρο έχει καταξιωθεί από πολύ νωρίς. Ερμηνεύει μεγάλους ρόλους σε μεγάλα έργα. Από Ευγένειο Ο' Νειλ και Τένεσι Ουλιαμς μέχρι Μπρεχτ και αρχαίου τραγικού. Στην Παρισινή σκηνή καθιερώνεται αμέσως πρωταγωνίστρια και τελευταία της εμφάνιση

στην «Ορέστεια», Επίδαιρος, σκηνοθεσία Καρόλου Κουν

Η χούντα την βρίσκει στο Μπρόντγουεϊ της Ν. Υόρκης να θριαμβεύει με το «Ιλια Ντάρλινγκ», διασκευή σε μιούζικαλ του «Ποτέ την Κυριακή». Τα αστεία τέρμα. Χωρίς ιθαγένεια, με το FBI να την παρακολουθεί μετακομίζει στο Παρίσι. Αγωνιστικές κινητοποιήσεις για την επιστροφή της δημοκρατίας στην Ελλάδα, σε όλο τον κόσμο. Δολοφονικές απόπειρες εναντίον της. Η χούντα πέφτει και η Μελίνα επιστρέφει. Το 1981 αναλαμβάνει το ΥΠ. Πολιτισμού. Την πρώτη μέρα που αναλαμβάνει φωνάζει όλους τους υπαλλήλους και τους διευθυντές του Υπουργείου και τους λέει «ελάτε όλοι μαζί να ονειρευτούμε» και παθαίνουν όλοι την πλάκα τους. Όπου εκπροσωπούσε την Ελλάδα οι ένοι αρχηγοί την λάτρευαν. Μάρμαρα του Παρθενώνα, μουσεία, θέατρα, φως, πολύ φως και υπερηφάνεια, καρκίνο. Η liberation έγραφε «Έφυγε η τελευταία θεά». Πέρασαν 15 χρόνια από την ημέρα εκείνη. Η Ελλάδα χωρίς μεγαλείο και ομορφιά. Η Μελίνα του κόσμου χάριζε έμπνευση και όνειρα σε κάθε γωνιά της γης.

«Μελίνα-Εκπαίδευση-Πολιτισμός». Με όραμα για μια άλλη κοινωνία, μια άλλη νοοτροπία, μια πολύτιμη παρακαταθήκη και δεξαμενή ιδεών για μια νέα προσπάθεια.

Μέγας Πέτρου

ΒΙΒΛΙΟ

- Το βιβλίο είναι πολύτιμο και ξεχωρίστηκε στο δώρο καθώς ποτέ δεν χάνει την αξία του

Ιαβάζοντας ένα περιοδικό και από την οικογένεια να αφιερώνεται στα χέρια μου, νουν κάποιο χρόνο, από τον ίδιο ήταν η αιτία να γράψω λίγα περιορισμένο, στο διάβασμα εξωσχολικών βιβλίων κυρίως λογοτεχνικών και αυτό θα τους βοηθήσει να ελευθερώσουν την φαντασία, την ευαισθησία και τον αυθορμητισμό τους, μας ταξιδεύει νοερά σε άλλες διαστάσεις και άλλες πραγματικότητες. Πηγαίνοντας σ' ένα βιβλιοπωλείο ή σε μια έκθεση βιβλίων μπορείς να βρεις βιβλία σχεδιαμαράντες όπως ένα κουτί γλυκά, δεν μπορείς να βρεις βιβλία μερένα και εικονογραφημένα από τριαντάφυλλα και σίγουρα λέει την προσοχολική ηλικία μέχρι και την μεγαλύτερη ηλικία ανάλογα τις προτιμήσεις του καθενός.

Πραγματικά το βιβλίο αποτελεί τον πιοστό και καλό σύντροφο του ανθρώπου και όπως λέει ο Αριστοτέλης αποτελεί στολίδι στις χαρές και καταφύγιο στις δυστυχίες. Γεμίζει τον ελεύθερο χρόνο σου και μας συντροφεύει σε όλες τις στιγμές της ζωής μας. Μας ανεβάζει πνευματικά, αναπτύσσεται η σηματίζουν τη μικρή βιβλιοθήκη του σπιτιού τους.

Γ' αυτό πρέπει οι μαθητές να παροτρύνονται από το σχολείο

ΠΙΟΥΛΗ ΓΑΤΟΠΟΥΛΟΥ

Το παιδί στο σπίτι – στο σχολείο γύη, δικαιοσύνη, αλληλοβοήθεια, ανοχή, συγγνώμη, ευγένεια, αφομοίωνονται στην καθημερινή σχολική ψυχολογία του Παιδιού» ο πράξη στην ψυχή του παιδιού, δημιουργούν την ηθική του συνειδηση.

Εκείνο που ασκεί, τέλος, την ηθική βούληση και στο σπίτι και στο σχολείο είναι η ανατροφή του παιδιού με πνεύμα ελευθερίας, αυτενέργειας, πρωτοβουλίας. Όταν το παιδί ζει μόνο κάτω από τη σκιά των γονέων και δασκάλων του, χωρίς πρωτοβουλία δική του, θα αντιμετωπίσει δύσκολα τη ζωή.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ: Το παιδί μορφώνεται ηθικά:

-Στο σπίτι: Η ηθική του συπαιδέσηται με το παράδειγμα των γονέων. Οι πράξεις τους, την ηθική βούληση και στο σπίτι και στο σχολείο είναι η ανατροφή του παιδιού με πνεύμα ελευθερίας, αυτενέργειας, πρωτοβουλίας. Όταν το παιδί ζει μόνο κάτω από τη σκιά των γονέων και δασκάλων του, χωρίς πρωτοβουλία δική του, θα αντιμετωπίσει δύσκολα τη ζωή.

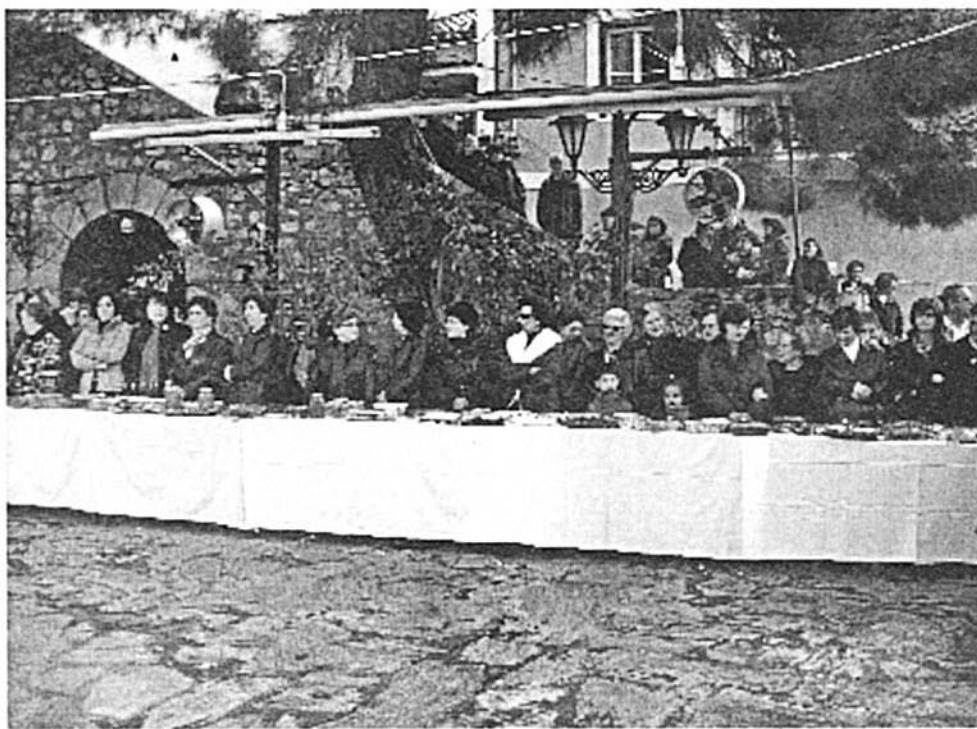
-Στο σχολείο: Από τη συναίσθηση διαμορφώνεται με το παράδειγμα των γονέων. Οι πράξεις τους, την ηθική βούληση και στο σπίτι και στο σχολείο είναι η ανατροφή του παιδιού με πνεύμα ελευθερίας, αυτενέργειας, πρωτοβουλίας. Όταν το παιδί ζει μόνο κάτω από τη σκιά των γονέων και δασκάλων του, χωρίς πρωτοβουλία δική του, θα αντιμετωπίσει δύσκολα τη ζωή.

Οι σχέσεις ανάμεσα στους ναστροφρή του με τα άλλα παιδιά, από τη ζωή του δασκάλου που είναι η μεταξύ τους συμπεριφορά, τα βάλλον μέσα στο οποίο ζει, είναι λόγια, οι κινήσεις τους, η κριτική της ηθικότητας. Το παράδειγμα είναι ο καλύτερος δάσκαλος της ηθικής. Όσες διδασκαλίες κι αν κάνουμε ενάντια στο ζουν αποφασιστικό παράγοντα ψέμα, όταν λέμε στην πράξη θέση στην ανάπτυξη του ηθικού του κόμπων, το παιδί θα επηρεαστεί μόνο από την πράξη.

Οι σχέσεις ανάμεσα στους ναστροφρή του με τα άλλα παιδιά, από τη ζωή του δασκάλου που είναι πολύτιμη για την ηθική του ζωή. Το γόνητρο του δασκάλου είναι πολύ μεγαλύτερο από οποιοδήποτε άλλον παράγοντα ανθρώπινο και ασκεί αποφασιστική επιδραση στο χαρακτήρα του παιδιού.

Φεύγοντας ο μαθητής από το σχολείο έχει βαθιά χαραγμένες τις εικόνες γονιών και δασκάλων μέσα στην ψυχή του.

Επιμέλεια Γιαν. Λύτρα
Μέλος Ομάδας Βιβλίου Ιτέας

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΣΥΝΤΑΓΕΣ ΤΗΣ ΓΙΑΓΙΑΣ ΑΛΕΥΡΟΧΑΛΒΑΣ
ΑΛΕΥΡΙ

της Γιάγιας Γατοπούλων

Tο σιτάρι οι προγονοί μας φρέσκο ή ξερό ή μουσκεμένο. Κάποιον όμως η φαντασία δούλεψε και το πέρασε ανάμεσα σε δύο πέτρες κ' έγινε το μπλιγούρι, αργότερα οι πέτρες έγιναν πιο βαριές, στρογγυλές και το σιτάρι έγινε πιο ψύλο, σκόνη. Έτσι δημιουργήθηκε το αλεύρι που κι αυτό πρωτοεμφανίστηκε ανακατεμένο με νερό σε χυλό. Ο χυλός έπεφτε πάνω σε μια καυτή πέτρα και γινόταν μια πίτα στρογγυλή και λεπτή.

Αργότερα σκέφτηκαν το φουύρο, σκέφτηκαν και το ζύμωμα έβαλαν και προζύμι και έφτιαξαν κανονικό ψωμί που τρώμε σήμερα κι όπως λέει η παροιμία «όλα είναι χάδια της κοιλιάς το ψωμί είναι βασιλιάς». Το αλεύρι λοιπόν είναι η βασική τροφή του ανθρώπου και η πιο δυναμωτική

Βάλτε λοιπόν το τηγάνι για να φτιάξετε αλευροχαλβά γρήγορα και εύκολα και να θυμηθούμε τη συνταγή της γιαγιάς με το σημερινό τρόπο ή με τον τρόπο που τον έφτιαχνε εκείνη τα δύσκολα χρόνια της φτώχιας που δεν πετούσαν τίποτα χρησιμοποιώντας το σιρόπι που περίσσευε από τα γλυκά του κουταλιού ή του πρωτοχρονιάτικου μπακλαβά.

Η ΝΗΣΤΕΙΑ ΣΩΖΕΙ ΚΑΙ ΤΗΝ ΨΥΧΗ ΚΑΙ ΤΟ ΣΩΜΑ

Διανύουμε μια περίοδο του έτους, κατά την οποία η θρησκεία μας υποδεικνύει τη νηστεία ως πνευματική υποχέρωση κάθε χριστιανού, ως άσκηση και απόδειξη προσωπικής εγκράτειας.

Εκτός όμως από την ενίσχυση της εγκράτειας, η νηστεία μπορεί να φανεί ιδιαιτέρως ευεργετική για την ανθρώπινη υγεία όταν πραγματοποιείται με το σωστό τρόπο.

Αποχή από τρόφιμα ζωικής προέλευσης, αυξημένη κατανάλωση λαχανικών και φρούτων καθώς και θαλασσινά, συμπεριλαμβάνονται στη διατροφή που ακολουθούμε κατά την περίοδο της νηστείας. Πως όμως μπορεί να επιδράσει θετικά μια τέτοια διατροφή στον οργανισμό μας;

Καταρχάς βοηθάει σημαντικά στη μείωση της χοληστερίνης και λόγω ότι απουσιάζουν κορεσμένα λιπαρά, στα οποία είναι πλούσιες οι τροφές ζωικής προέλευσης, που απουσιάζουν κατά τη νηστεία. Τα φρούτα και τα λαχανικά που έχουν την τιμητική τους αυτή την περίοδο, είναι φυσικό ότι βοηθούν τον ανθρώπινο οργανισμό, με τις φυτικές ίνες που περιέχουν και βοηθούν στη μείωση της δυσκοιλιότητας, της χοληστερόλης και της γλυκόζης στο αίμα.

Υπάρχουν όμως και πράγματα τα οποία θα πρέπει να προσέξουμε στη νηστεία για να μην διαταραχθεί η υγεία μας. Λόγω της απουσίας τροφών ζωικής προέλευσης, όπως κρέατα και γαλακτοκομικά, ο οργανισμός μας στερείται βασικών θρεπτικών συστατικών. Από τα βασικότερα συστατικά που λαμβάνονται σε πολύ μειωμένες ποσότητες, είναι οι πρωτεΐνες.

Έτσι, καλό είναι να λαμβάνουμε πολλά όσπρια, θαλασσινά και ψάρι όταν αυτό επιτρέπεται. Μειωμένη είναι και η πρόσληψη ασβεστίου. Το ασβέστιο μπορούμε να το πάρουμε από τα αμύγδαλα, το μπρόκολο, το κουνουπίδι, το λάχανο, το χαλβά, το σουσάμι και όλα τα πράσινα λαχανικά.

Εκτός από τη σωματική υγεία που μπορεί να διασφαλίσει η νηστεία στον άνθρωπο, συνεισφέρει και στην ψυχική υγεία, γιατί ο οργανισμός, κάνει καλύτερες καύσεις και επιτρέπει να εισέλθει περισσότερο οξυγόνο στον εγκέφαλο, χαρίζοντας ηρεμία και συγκροτημένη σκέψη.

Γεωργία Φασούλη - Κοφινά

Δημοσιεύστε
τις αγγελίες σας
στην εφημερίδα
μας

ΑΠΟΠΕΙΡΑ

Ιδιοκτήτης:

Πολιτιστικός Σύλλογος
Χρισσού

Υπεύθυνος Εφημερίδας:
Παύλος Καψάλης
(6974907599)

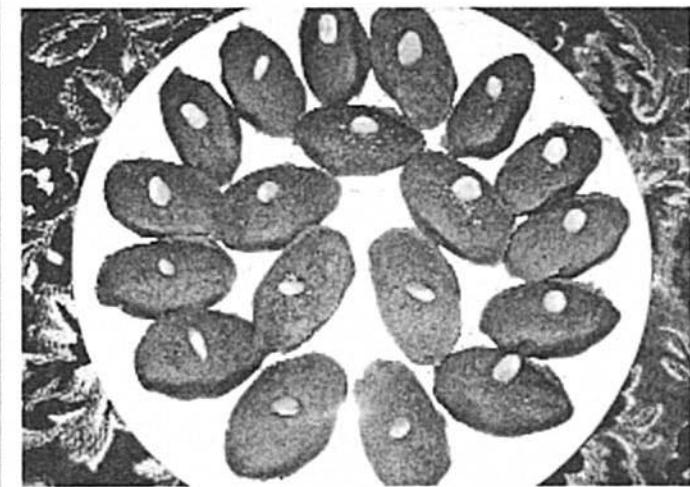
Επιμέλεια:
Βίβιαν Κουτσούκου
(6982245115)
Τηλ. & Φαξ:
22650 82808 - 82511

e-mail:
polsylxrisso@yahoo.gr
www.xrisso.gr
Τυπογραφείο:
Αφοί Π. Χουτζούμη Ε.Π.Ε.
Λιβαδειά Τηλ. 22610 23175

ΥΛΙΚΑ
2 ποτήρια νερού
αλεύρι
1,5 ποτήρι νερού
ζάχαρη
1&1/4 ποτήρι κρασιού λάδι
4 ποτήρια νερό
λίγη κανέλα και λίγο κονιάκ για άρωμα

ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Bάζουμε στο τηγάνι ή την κατσαρόλα το λάδι να ζεσταθεί και ρίχνουμε το αλεύρι, το ανακατεύομε μέχρι να πάρει σκούρο καστανό χρώμα και προσθέτουμε το νερό την κανέλα το κονιάκ και τη ζάχαρη ή το σιρόπι. Όταν αρχίζει να ξεκολλάει από την κατσαρόλα τον κατεβάζουμε και με το κουτάλι της σούπας βγάζουμε 25 κομμάτια.

ΑΙΩΝΙΟΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ

Mετανάστες τα αισθήματά μου, ζητούν ψυχή για να ενωθούν, καρδιά για να ριζώσουν.

Ψηλαφίζω τ' αχνάρια τους στη φωτεινή γραμμή των πεφταστεριών. Αφουγκράζωμι την ανάσα τους πλημμυρισμένη από επιθυμίες κίβδηλες και ανεκπλήρωτες.

Ατενίζω τα χρώματα της ίριδας στο ουράνιο τόξο της πορείας τους.

Ταξιδεύων σε μακρινούς αστερισμούς του Αρίωνα, της Ανδρομέδας, με πυξίδα το πολικό αστέρι της θύμησης, συνάντησαν το ποθούμενο στο κατώφλι του παραδείσου.

Δεν σημαίνει κανένα ρόλο την ώρα της συνάντησης. Δεν ακούγεται χαρακτηριστικός χτύπος. Μιλά η καρδιά μεσ' τη σιωπή, στη σιγαλιά της αποδοχής της πρόσκλησης.

Μετανάστες τα όνειρά μου, κολυμπών στο πορφυρό ποτάμι του πόθου, κυλούν απ' τα μάτια της αιωνιότητας και οδεύουν στην ψυχή, φορώντας τ' αφόρετό τους νυφικό και ταξιδεύουν στον παράδεισο.

Όνειρα, ναυαγισμένα πλοία στην ακτή του αποστερίτη, πειρατικού θησαυρού θαμμένοι σε κάποια γωνιά του θαύματος, που καρτερούν τον φεύγητη χρόνο, με ένα θάμμα στο κενό να αναγεννηθούν και να συντροφεύσουν σαν μια μελωδική βροχή τα αι-

σθήματα. Δεν σημαίνει κανένα ρόλο την ώρα της συνεύρεσης. Αντάμωσαν τα αισθήματά μου, τα όνειρά μου.

Πού κινήσατε να πάτε; Ταξιδεύων στην παγωνιά, στη μοναξιά του ανθρώπου που ξεφτίζει. Κουρέλια κρέμουν μέσα του. Ψυχή γυμνή. Καρδιά κλειστή. Πού κινήσατε να πάτε; Στο άπειρο της ουτοπίας. Με βελούδενια δάκτυλα αγγίζετε την ασημόσκονη των ψυχών, σπέρνετε βλέμματα ηλιοτρόπια στα φύλλα της καρδιάς που φωλιάζει ο φόβος. Στο σώμα της ονειροφαντασίας γυρεύετε να αποκοιμηθείτε, σε αραχνούφασμένο τούλι από νεράδες, να έκουραστείτε.

Ο φεγγάρι χλωμό φωτίζει αχνά το μονοπάτι, για την άβυσσο της ψυχής, να μη χάσετε το δρόμο. Μην κοιτάτε από τη χαραμάδα του σήμερα, το χτες. Διανύσατε μακρύ δρόμο με ρόδα και αγκάθια. Έξω είναι αυτά που αρνηθήκατε. Εδώ εσείς και εγώ. Μπροστά μας, βαθιά θάλασσα και πίσω μας κρατήρες ηφαιστείου. Ελάτε στο μεταίχμιο να ισορροπήσουμε και αν δεν τα καταφέρουμε ή θα πινγούμε στα δάκρυα μας ή θα καούμε στη φλόγα μας, μα πάλι θα ξαναγεννηθούμε σε μια χούφτα ευτυχία.

ΕΛΕΝΗ ΓΕΩΡΓΑ

ΣΤΟ ράφι...**Αυτό το μήνα σας προτείνουμε:****BIBLIO**

Για βιβλίο αυτό το μήνα
συστήνουμε
Γιώργος Λεονάρδος
«Ο τελευταίος Παλαιολόγος»
από τις εκδόσεις Αντώνη Λι-
βάνη.

Α βραβείο Μυθιστορήματος
το 2008. Ασχολείται με τον
τελευταίο αυτοκράτορα των
Βυζαντίου Κων/νο Παλαιο-
λόγο & την άλωση της Πόλης.
Πόσο πολέμησαν οι Ρωμαί-
ους Τούρκους για να σωθεί η
Κωνσταντίνου Πόλη και
πόσο οι Λατίνοι καθολικοί;

CD

«Ο Μπάμπης Τσέρτος
τραγουδά Μιχάλη Σουγιούλη»
Για αυτούς που είναι λάτρεις
του αρχοντορεμπέτικου
τραγουδιού, ένα διπλό CD.
Τραγουδούν επίσης οι Λ.
Κηλαηδόνης - Σ.Π.
Παπαδόπουλος - Σ.τ. Φασούλης
- Νίνα Λοτσάρη και πόλλοι
άλλοι.

Γυρίζουμε το χρόνο πίσω**ΜΟΙΡΟΛΟΓΙΑ**

Τα μοιρολόγια είναι παραδοσιακά τρα-
γούδια ή αυτοσχεδιασμοί, με πένθιμο
περιεχόμενο, τα οποία τραγουδιού-
νται κατά τους θανάτους από συγγενείς
και συχωριανούς αλλά και από ειδικές μοι-
ρολογήτρες (γυναίκες που τις προσκαλούν
οι συγγενείς του νεκρού για να τον κλά-
ψουν και να τον τραγουδήσουν).

Τα μοιρολόγια λέγονται πάντα
από γυναίκες μαυροφόρες με μαύρα μα-
ντήλια στο κεφάλι, που κάθονται γύρω από
τον νεκρό και τραγουδούν τα θρηνητικά
τραγούδια που εκφράζουν τον ανθρώπινο
πόνο για το θάνατο του αγαπημένου προ-
σώπου.

Στην ουσία, τα μοιρολόγια, απο-
τελούν ένα είδος μαγικής και εξορκιστικής
τελετουργίας, η οποία βασίζεται στη βαθιά
ριζωμένη πίστη ότι ο νεκρός μπορεί να γυ-
ρίσει πίσω.

Σ' αυτή τη δοξασία στήριξε και ο
Παλαμάς τον «Τάφο», το μοιρολόγι για το
χαμένο του παιδί, ότι ο γιος του θα επι-
στρέψει να τους γλυκοφίλησε σαν «αερο-
φύσιμα».

Στο ταξίδι που σε πάει ο μαύρος καβαλά-
ρης
Κοίταξε απ' το χέρι του τίποτα να μην πά-
ρεις.

Κι αν διψάσεις μην το πιεις από τον κάτω
κόσμο

Το νερό της αρνησιά φτωχό κομμένο
δυόσμο.

Μην το πιεις κι ολότελα και αιώνια μας ξε-
χάσεις
Βάλε τα σημάδια σου το δρόμο να μη χά-
σεις.

Κι όπως είσαι ανάλαφρο μικρό σα χελι-
δόνι
Κα áρματα δε σου βροντάν παληκαριού
στη ζώνη

Κοίταξε και γέλασε της νύχτας το Σουλ-

τάνο
Γλίστρησε σιγά κρυφά και πέταξε δεδώ
πάνω

Και στο σπίτι τ' άραχνο γυρνώντας, ώ
ακριβέ μας
Γίνε αεροφύσημα και γλυκοφίλησε μας.

Το περιεχόμενό τους εξαρτάται
από το φύλο ή την θέση της μοιρολογή-
τρας μέσα στην οικογένεια (κόρη, σύζυ-
γος, μητέρα κλπ.).

Το τελετουργικό αυτό παρέμεινε
σχεδόν αναλλοίωτο μέχρι πριν από λίγες
δεκαετίες και μαζί με το ξενύχτισμα απο-
τελούσε το κύριο στοιχείο του τελευταίου
αποχαιρετισμού του νεκρού.

«Ο χάρος σ' αποκοιμήσε στα κρίνα και
στα ρόδα
μάιδε τα κρίνα σε ξυπνούν, μάιδε τα μοι-
ρολόγια.

Που να' βρω αφράτο μάρμαρο να
κρούσω την καμπάνα,
Ν' ακούσει η απάνω γειτονιά, ν' ακούσει η
πέρα ρούγα,
Να μαζευτούν οι λυπτές και οι χαροκαμ-
μένοι!»

Στα μοιρολόγια υπάρχουν διάφο-
ρες παραλλαγές. Οι εκκλήσεις για την επι-
στροφή του νεκρού, οι έπαινοι για τα
χαρίσματά του, οι ζοφερές περιγραφές
του Χάρου και του κάτω κόσμου, η απελ-
πισία και η έλλειψη προστασίας της χήρας
και των ορφανών.

«Φεύγεις και κλαίν τα μάτια μου
που πάς παρηγοριά μου
που πάει το συχνοπέρασμα
από τη γειτονιά μου.
Στη μαύρη γη παρήγγειλα
Να μη σε κορνιαχτήσει
Κι εκείνη μου παρήγγειλε
Πως θα σε ξεκοκκαλήσει.

Άλλες φορές ο νεκρός φαίνεται να χαιρε-

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΛΗΣΜΟΝΙΑΣ

Το σπουργάκι κάθισε πάνω στο κλαδί και ρώτησε με αγωνία το κυπαρίσσι.

-Ξέρεις που βρίσκομαι; Ένας δυνατός άνεμος μ' εφερε ως εδώ.

Που βρίσκομε;

Το κυπαρίσσι κάτι ψιθύρισε.

-Δεν ακούω για πες το πιο δυνατά παρακάλεσε το πουλάκι.

Το κυπαρίσσι ξερόβηξε, πήρε μια βαθιά ανάσα και μήποσε.

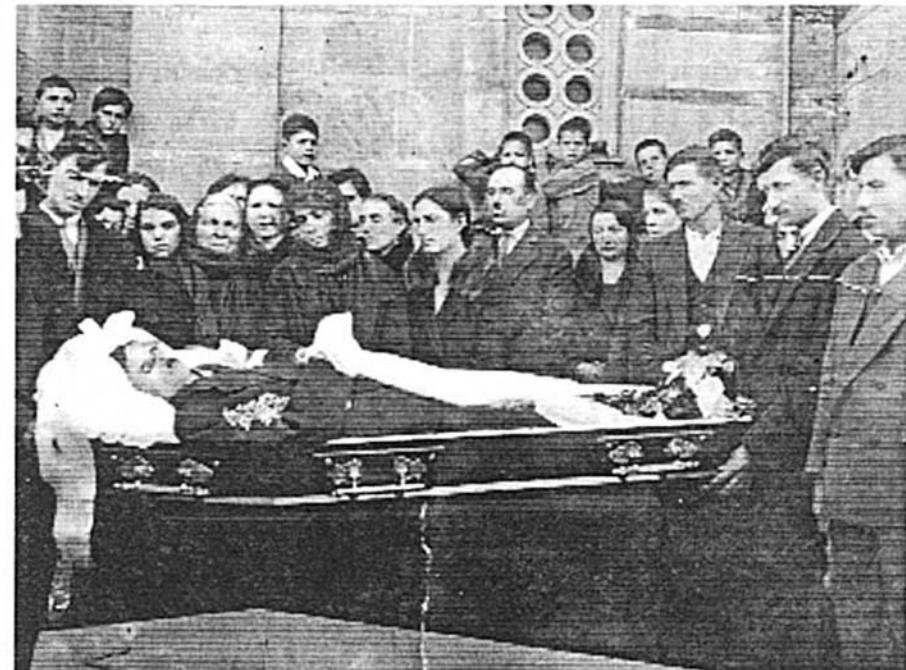
-Βρίσκεσαι στον κόσμο της λησμονιάς.

Το σπουργίτι ανατρίχιασε και απόρπε. Πρώτη φορά άκουγε κάτι τέτοιο και φο-
βίθηκε.

-Μη φοβάσε, συνέχισε το κυπαρίσσι, σε αυτόν τον κόσμο τον άγνωστο τα πάντα
είναι τόσο απλά. Εδώ όσοι φτάνουν, είτε γιατί τους έστειλε ο δυνατός αέρας ή η
φουρτουνιασμένη θάλασσα, ο σεισμός, η φωτιά, η χειροβομβίδα, το τροχαίο
ατύχημα, η βαριά ασθένεια, περνάνε ήρεμα κι ευτυχισμένα. Δεν θυμούνται ποιοι
και γιατί τους έκαναν κακό, γιατί υπέφεραν, αν ήταν δυστυχισμένοι, ευτυχισμένοι.
Δεν θυμούνται τι σημαίνει φόβος, μίσος, εκδίκηση, πάλι για επιβίωση, σκληρός
αγώνας για χρήματα. Έχουν ξεχάσει αν άφησαν πίσω παιδιά, γονείς, φίλους.

Δεν πρόλαβε να τελειώσει τα λόγια του και βλέπει το πουλάκι να πετά γύρω
του κελαπδώντας αμέριμνο κι ευτυχισμένο. Δεν είχε απορίες ούτε φοβίες, δε
νοσταλγούσε τίποτα και κανέναν γιατί μόλις είχε μπει στον κόσμο της λησμο-
νιάς

KΡΑΒΑΡΤΟΓΙΑΝΝΟΥ ΤΩΝΙΑ

τάει τον κόσμο και να καλοτυχίζει τα βουνά
και τους κάμπους που δεν πεθαίνουν.

Καλότυχα είναι τα βουνά,
Καλότυχοι κι οι κάμποι,
Που χάρο δεν παντέχουνε,
Χάρο δεν καρτερούνε.
Μόν' καρτερούν την άνοιξη,
Να' ρθει το καλοκαίρι.

Τρία σκαλιά στον Άδη
Τότε έχεις το ελεύθερο
Να αγαπήσεις άλλη.
Μα αν εμένα αρνηθείς
Και άλλη αγαπήσεις
Να σ' αξιώσει ο θεός
Νεκρή να τη φιλήσεις.

Άλλες πάλι φορές, αφήνει παραγ-
γελίες στους ζωντανούς, οι οποίες ορισμέ-
νες φορές περιλαμβάνουν και το αίτημα
της εκδίκησης αν ο νεκρός έχει δολοφονη-
θεί ή κατάρα εάν έχει χαθεί άδικα. Όπως
στην περίπτωση μιας νέας που αγάπησε
χωρίς ανταπόκριση και έβαλε τέλος στη
ζωή της.

Όταν πεθάνω αγάπη μου
Δε θέλω να με κλάψεις
Μα θέλω για στερνή φορά
Να' ρθεις να μ' αγκαλιάσεις.
Κι όταν θα δεις και τον παπά
Να βάλει πετραχείλι
Βάλε άσπλαχνε μια φωνή
Και φίλα με στα χειλή.
Κι όταν με κατεβάζουνε

Η προοδευτική εξαφάνισή τους
οφείλεται περισσότερο, στη διαμόρφωση
νέων κοινωνικών συνθηκών και στην απο-
σύνθεση της δομής των κοινωνικών και οι-
κονομικών ενοτήτων που χαρακτήριζαν τον
ελληνικό χώρο.
Οι μοιρολογήτρες δεν υπάρχουν πια. Το
ξενύχτι του νεκρού είναι πλέον σπάνιο στο
σπίτι.

Η αξιοπρέπεια και η καλαισθησία επιβάλλει
βουβό θρήνο και μαύρα γυαλιά για να κρύ-
βουν τα δάκρυα που τιμούν το νεκρό. Δεν
ακούγονται γοερές κραυγές, η απόλυτη
σιωπή είναι δείγμα καθωστρεπισμού, ανω-
τερότητας, και αυτοσεβασμού.
Βέβαια, όπως λένε κανένας γάμος
άκλαυτος και κηδεία αγέλαστη, γι' αυτό
στο επόμενο τεύχος θα γράψουμε για τα
ευτράπελα των κηδειών.

Γιώτα Γατοπούλου

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Προς ΕΤ3 / Υποδιεύθυνση
Προγραμματισμού

Χρισσό, 11/3/09

ΘΕΜΑ: "Εις απάντησιν σχολίων"

Κύριοι,

Kατόπιν της ενημέρωσης που έλαβα από την πλευρά σας για την επιστολή διαμαρτυρίας της αξιότιμης κ. Λιλας Σέββα, και εφόσον έχει γίνει αναφορά στο όνομά μου, παρακαλώ δεχθείτε την τοποθέτησή μου.

Ζω και εργάζομαι στο Χρισσό από τη γέννησή μου. Ανατρέφω την οικογένειά μου και μορφώνω τα παιδιά μου, στο Χρισσό, που αγαπώ, και υπηρετώ ως αιρετός τα τελευταία 6 χρόνια.

Το αξιώμα του Αντιδημάρχου, υπηρέτησα από 17/1/2008 έως 5/1/2009 και από 17/2/09 εώς σήμερα και επίσημα από τη θέση αυτή σας ενημερώνω ότι όλες οι πρέπουσες τιμές στον εκλιπόντα αποδόθηκαν από το Δημοτικό και Τοπικό Συμβούλιο του Δήμου Δελφών, κατά την εξόδιο ακολουθία του. Άλλα αναρωτιέμαι τί μεγαλύτερη τιμή από τις 3 τετραετίες (2 τετραετίες ως Πρόδερος Τοπ. Συμβούλιος και 1 τετραετία ως Δημ. Σύμβουλος) που ο απλός κόσμος του χωριού μας τον τίμησε με την φήμη του?????

Λυπούμαι βαθύτατα, για τις κατηγορίες που δέχθηκε η εκπομπή σας για λογοκρισία. Τα αφιερώματα στη ζωή και δράση των εκλιπόντων από όσο μπορώ να κα-

παραμένω στη διάθεσή σας ως απλός κάτοικος Χρισσού, για κάθε διευκρίνιση, και παρακαλώ για την επαναπροβολή της ωραίας εκπομπής σας.

Ο Αντιδημάρχος Δελφών
Σταφιδάς Ιωάννης

ΚΑΘΑΡΟ ΧΩΡΙΟ ΙΣΩΝ
ΟΜΟΡΦΟ ΧΩΡΙΟ

Mετά λύπης μου διαπιστώνω ότι το κέντρο του Χρισσού έχει μετατραπεί σε δημοτικά ουρητήρια.

Μέρα, μεσημέρι, απόγευμα, βράδυ όποτε να περάσεις μπορείς να δεις στο κεντρικό παρκινγκ της πλατείας, ενδιάμεσα στ' αυτοκίνητα, πίσω από το περίπτερο, κάτω από το σκιερό πλάτανο, στο στενό δρομάκι (παλιά ουρητήρια), ακόμα και στην κεντρική πλατεία κοντά στις βρύσες και στο πεύκο να ουρούν μικροί - μεγάλοι, ξένοι και ντόπιοι.

Το θέαμα είναι απαίσιο, η μυρωδιά αφόρητη, ο τόπος μολύνεται και για να κάνω και λίγο χιούμορ ακατάλληλο για ανηλίκους.

Είναι πολύ άσχημο, ειδικά γι' αυτούς που μένουν στο κέντρο του χωριού δίπλα στις τοποθεσίες αυτές να ανοίγουν τα παράθυρά τους και να αντικρίζουν τον οποιοδήποτε να ουρεί απέναντι και να μην μπορεί να ανοίξει το παράθυρό σου για καθαρό

αέρα. Και στο φινάλε ο οποιοσδήποτε διερχόμενος ντόπιος ή ξένος δεν είναι υποχρεωμένος να βρίσκεται μπροστά σ' αυτό το θέαμα.

Διερωτώμαι εφ' όσον δεν μπορούν να επισκέπτονται οι συγκεκριμένοι τις τουαλέτες των καφενείων, έτσι ώστε να έχουμε ένα χωριό καθαρό, μήπως ο Δήμος έπρεπε να αναλάβει αυτή την ευθύνη και να κάνει ξανά τα δημοτικά ουρητήρια έτσι ώστε να λυθεί αυτό το πρόβλημα που απασχολεί το χωριό εδώ και χρόνια;

Το χωριό νομίζω ότι πρέπει να είναι καθαρό όλο το χρόνο όχι μόνο Χριστούγεννα και Πάσχα, ημέρες γιορτών να είναι ασπρισμένα, χωρίς σκουπιδιά και φτιαγμένα τα παρτέρια για προβολή στους ξένους που τα επισκέπτονται. Δεν είναι μόνο οι ξένοι είναι και οι μόνιμοι κάτοικοι που απαιτούν την καθαριότητα καθ' όλη την διάρκεια του χρόνου.

ΠΟΥΛΗ ΓΑΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΙΣ ΤΩΝ ΔΕΛΦΩΝ;

Αναδημοσίευση από την εφημερίδα ΕΣΤΙΑ

Κύριε Διευθυντά,

Προ ολίγων ημερών ένα πρωί χαζεύοντας στη NET άκουσα την παρουσιάστρια να συνομιλεί με μιαν κυρίαν από τους Δελφούς και ερωτούσε πώς ευρέθησαν γουρούνια στην είσοδο του Μουσείου, πράγμα που μου έκανε έκπληξη και θυμό.

Την εποχή που άλλα έθνη, στερούμενα ιστορίας και έργων πολιτισμού, προσπαθούν να δημιουργήσουν ιστορίαν, ως πχ FYROM, ή τονίζουν ιστορικά μικροεπεισόδια με εορτασμούς και δημοσιότητα, εμείς αφήνουμε γουρούνια να μπουκάρουν στους ιερούς μας τόπους στους οποίους οι ξένοι μένουν έκθαμβοι όταν τους επισκέπτονται!

Ειδικώς οι Δελφοί παλαιόθεν και σήμερα ακόμα, είναι το εκπολιτιστικό κέντρο της Ελλάδας και όχι μόνον το Μαντείον, για το οποίον ο Ηράκλειτος είπε ότι: "Ο εν Δελφοίς άναξ ου λέγει, ου κρύπτει άλλα σημαίνει". Άρχισε κυρίως ως Μαντείον, όπως τόσα άλλα στην Ελλάδα, Ιωνία, Αίγυπτο και Ιταλία και λόγω της δεισιδαιμονίας των αρχαίων Ελλήνων οι «πελάτες» του στην αρχή ήσαν ιδιώτες που ερωτούσαν τον Θεόν, για διάφορα προσωπικά τους θέματα, υπάρχουν ακόμα και σήμερα στα ΜΜΕ διαφημίσεις για στρατιές μάγων, μάντεων, αστρολόγων έως και καφετζούδες κάνουν χρυσές δουλειές.

Εκτός όμως των ιδιωτών, βαθμιαίως οι Πόλεις και οι Βασιλείς, όπως ο Κροίσος, ερω-

τούσαν το Μαντείον για κρατικά ή ατομικά τους προβλήματα και βεβαίως άρχισε ο χορός των πλουσίων δώρων. Το ιερατείον των Δελφών για να μην εκτίθεται άρχισε τους λοξούς χρησμούς. Είναι πασίγνωστοι οι χρησμοί που πάντα το Μαντείον έχει δίκαιο.

Τον Ελληνισμό, το ιερατείον των Δελφών επειδή ήταν απολύτως ενήμερο για όλα τα πολιτικά, οικονομικά, στρατιωτικά πράγματα εβοήθησε πολύ. Υπεδείκνυε την ίδρυση αποικιών, προέτρεπε την σύναψη συμμαχιών, επέβλεπε την τήρηση της θρησκείας, απηγόρευε καταστροφικές επιθέσεις ως πχ την καταστροφή της Αθήνας μετά την ήττα της στον Πελοποννησιακό πόλεμο το 404 π.Χ.

Οσάκις το Μαντείον έδωσε φιλοπερσικούς χρησμούς στο Άργος, στην Αθήνα και αλλού, το έπραξε για λόγους αυτοσυντηρήσεως, δεδομένου ότι όλη η Ελλάς μέχρι Θηβών είχε δώσει γην και ύδωρ και ο Ξέρηνς προήλαυνε χωρίς ανίσταση, αυτονότον δε ητο να προστατευθεί το Μαντείον από την καταστροφή.

Εδημιουργήθησαν Δελφούς πολιτισμός ως τα Πύθια για αθλητικούς αγώνες, θεατρικές παραστάσεις τραγωδιών, μουσικοί αγώνες και άλλα δεδομένου ότι ο Απόλλων ο Όναξ, ήτο και μουσικός. Γίατορι κατασκεύασαν θέατρον και στάδιον. Ο ναός του Απόλλωνα είχε στις δύο μετώπες του και τα ρητά «Γνώθι σαυτόν» και «Μηδέν Άγαν». Άρα εθερπεύετο και η φιλοσοφία.

Τα πλούτη των Δελφών άρχισαν να λεηλατούνται από την

εποχή των λεγόμενων ιερών πολέμων περί το 350 π.Χ. από Φωκαίς, μετά ενέσκηψαν κυρίως οι Ρωμαίοι και τα υπόλοιπα από τον Ιουστινιανόν που εκόσμησε την Αγία Σοφία και τον Ιππόδρομον.

Γνωρίζουν άραγε οι κάτοικοι και οι εργαζόμενοι στους Δελφούς ότι όταν περιφέρονται γουρούνια στο χωριό και στο Μουσείο, τους πρέπει ο χρησμός που η Πυθία Αριστονίκη έδωσε στους Αθηναίους. δηλαδή:

«Μέλεοι (συφοριασμένοι), τι κάθεστε; Φύγετε μακράν στα πέρατα της γης». Ξέρουν άραγε ότι πολλά «κοροίδα» (κατ' αυτούς) και άλλοι τόσοι κουτόφραγκοι που πάνε στους Δελφούς για να δουν έστω και μόνο τον Ήνιοχο, το αφιέρωμα του Πολυζάλου, είναι πιγή ζωής για τον τόπο τους; Γνωρίζουν άραγε ότι, όπως γίναμε με το γενικό ξεχαρβάλωμα, ο τουρισμός είναι ίσως η μοναδική μας βιομηχανία και αυτό ισχύει για κάθε αρχαιολογικό μας χώρο; Κάποτε υπήρχαν ευπρεπείς φύλακες μουσείων και αρχαιολογικών χώρων, προθυμία, αίσθηση επιτέλους κάποιας ευθύνης! Γιατί παλαιότερα αυτά ήταν αυτονότητα, εν αντιθέσει με την σημερινή κατάσταση.

Όπως πάμε όμως, ίσως μας πρέπει ο προς Ιουλιανόν τον Παραβάτην ύστατος Δελφικός χρησμός, τροποποιημένος ως εξής «Είπατε τοις αφρόνοις χαμάι πέσε τα πάντα, απεσβέτο και η ελπίς τοις αναξίοις απογόνοις ενδόξων προγόνων». Μετά τιμής Φώτης Π. Κωστόπουλος

ΑΝΟΙΧΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Τον τελευταίο καιρό ο Πολιτιστικός Σύλλογος του Χρισσού και επί προσωπικού ο πρόεδρός του, οι κάτοικοι του χωριού, όσοι έλαβαν μέρος στα γυρίσματα της εκπομπής «Κυριακή στο χωριό» δεχόμαστε στην ιδιότητα της επίθεση για περικοπή της ομιλίας της αντιδημάρχου. Τι ευθύνη και τι λόγους είχαμε εμείς να παρέμβουμε; Οι αρμόδιοι της εκπομπής έκριναν ότι το κομμάτι εκείνο δεν αφορούσε το θέμα της εκπομπής. Κανενός εκλιπόντος η μνήμη δεν αμαυρώθηκε και απαξιώθηκε από κανέναν των παρευρισκομένων συμπολιτών μας και οι ευχαριστίες των θευτερούς μεταξύ των καθηγητών της εκπομπής.

μνήμη τεθνεώντος».

Για μας λοιπόν του χαμηλού πνευματικού επιπέδου ανθρώπους χωρίς πτυχία δεχόμαστε και τιμούμε τους νεκρούς με τον τρόπο που μας δίδαξαν οι αγράμματοι προγονοί μας με εντιμότητα και αξιοπρέπεια και με τον ίδιο τρόπο τηρούμε τις παραδόσεις μας και τις μεταλαμπαδεύουμε στη νεολαία του χωριού μας. Και αυτοί που μας κατηγόρησαν δεν γνωρίζουν πως άνθρωποι του πνεύματος, ακαδημαϊκοί, ασχολήθηκαν και ασχολούνται εμπεριστατωμένα με τη συλλογή, συγγραφή και διάδοση παραδοσιακών χωρών, τραγουδιών και γενικά για τα ήθη και έθιμα του τόπου μας; Όσο για την

Περί των πόλεων Κρίσσα και Κίρρα Του H.N.Ulrichs

-3-

H.N.Ulrichs : Γερμανός αρχαιολόγος. Γεννήθηκε στη Βρέμη (1807) και πέθανε στην Αθήνα (1843). Χρημάτισε καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών στην έδρα της αρχαιολογίας και της ρωμαϊκής φιλολογίας. Περιγγήθηκε τη χώρα μας και συνέγραψε τις εντυπώσεις του στο έργο «Περιοδείαι και έρευναι εν Ελλάδι». Σε μετάφραση του κ. Χρίστου Η. Βούσουρα δικηγόρου - διδάκτωρ Νομικής Σχολής

Ξωτερικά από το «στεφάνι» και κοντά στο χωριό βρίσκονται δύο κατεστραμμένες εκκλησίες βυζαντινού ρυθμού και μερικές παλιές υποδομές. Η μεγαλύτερη των εκκλησιών ονομάζεται ΠΑΛΛΑΙΑ ΠΑΝΑΓΙΑ. Εδώ έφαγε μάταια ο Gell τη βουστροφρήδον επιγραφή που είχε ανακαλύψει ο Φκρόπιους. Κομμάτια από επιγραφές βρίσκονται ακόμη διάσπαρτα στο χωριό, φαίνεται όμως από το περιεχόμενό τους ότι έχουν μεταφερθεί από τους Δελφούς. Ο λόγος που διέφυγε της προσοχής άλλων Άγγλων περιηγητών ο βωμός και τα τείχη της πόλης οφειλεται στο ότι αυτοί, χωρίς να έχουν επισκεφτεί την εκκλησία των Αγίων Σαράντα, είτε πήγαν κατευθείαν στα Σάλωνα, είτε κατέβηκαν στον ελαιώνα κατευθείαν από το Χρισσό για να βρουν εκεί όσο το δυνατόν πιο κοντά στους Δελφούς, τον Ιππόδρομο, ο οποίος πρέπει να εντοπισθεί στην παραλία κοντά στη Μαγούλα. Ο Gell έχει περιπέτει σε μεγάλη πλάνη. Ενώ τοποθετεί σωστά την Κίρρα στην παραλία, ισχυρίζεται ότι ο Πίνδαρος και ο Παυσανίας έλεγαν ότι τα Πύθεια δήθεν ήταν στην Κρίσσα η οποία αντιστοιχεί στο σημερινό χωριό Χρισσό.

πιο σύντομος και για τα υποζύγια μοναδικός δρόμος για τους Δελφούς από τη θάλασσα

Αν θελήσει κανείς να ανη-

διέρχεται από το Χρισσό. Ο ταξιδιώτης αφήνει τα τείχη της Κρίσσας στα δεξιά του και ανηφορίζει, στρεφόμενος προς τα βορειοανατολικά, την πλαγιά, μέχρις ότου φτάσει σε τρία τέταρτα στα «ΑΛΩΝΙΑ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΙΟΥ». Όταν φτάσει κανείς εδώ βλέπει ξαφνικά μπροστά του τη βαθειά κοιλάδα των Φαιδριάδων, βρίσκεται το χωριό Καστρί. Γ' αυτό θα μιλήσουμε αργότερα. Εν προκειμένω αρκεί να γνωρίζετε ότι τα αλώνα του Καστριού είναι το μοναδικό σημείο του χωριού, από το οποίο μπορεί να δει κανείς το Χρισσό, την εκκλησία των Αγίων Σαράντα, τον ελαιώνα της πεδιάδας του Χρισσού, το Κιρραϊκό πεδίο και τη θάλασσα. Αν κάποιος έχει ισχυρή δύραση βλέπει όχι μόνο τις λεύκες στην Ιτιά αλλά επίσης τα κεραμοποιεία στην παραλία. Στη θέση των σημερινών αλωνιών συγκεντρώνονταν λοιπόν οι Αμφικτύονες, δεδομένου ότι ένας ομιλητής μπορούσε να δειξει με το χέρι του στους συναθροισμένους Πυλαγόρες (σημ: αντιπρόσωποι) τις μάντρες και τις καλύβες που είχαν κτίσει οι Αμφικτύονες στα ιερά πεδία της Κίρρας. Μέσα από τα αλώνια διέρχεται τόσο ο σημερινός δρόμος των υποζύγιων, όσο και η παλιά οδός από την Κίρρα στους Δελφούς και βλέπει κανείς ακόμη ίχνη από ρόδες. Σε μερικά σημεία έχει σκαφθεί ο βράχος για να φτιαχτεί ο δρόμος. Βλέπει κανείς και στις δύο μεριές τάφους και εδώ και εκεί σκαλισμένα σκαλοπάτια και το βράχο να έχει γίνει επίπεδος, για να φέρει κτίσματα. Απότομες πλαγιές στα δεξιά του δρόμου καταλήγουν στον Πλειστό. Οι πρόποδες του Παρνασσού που προβάλουν, πάνω στους οποίους είναι κτισμένοι οι Δελφοί και το Χρισσό, είναι τα ύψη της Κρίσσας, στα οποία κατά τον Πίνδαρο ανεβαίνει κανείς για να φτάσει στη βαθειά κοιλάδα των θεών και εκείνα στα οποία κατά τον ομηρικό ύμνο οδήγησε ο Απόλλων τους Κρήτες για την Πυθώ.

(συνεχίζεται)

Ανήκει στα επτά θαύματα του κόσμου και τον έκτισε ο αρχιτέκτονας Σώστρατος ο Κνίδιος, άτην εποχή του Πτολεμαίου Β' του Φιλάδελφου. Αρχικά ονομαζόταν «πυροφόρος» αλλά επειδή βρισκόταν στη νησίδα Φάρος, κοντά στην είσοδο του λιμανιού της Αλεξάνδρειας, πήρε το όνομα της νησίδας και κατ' επέκταση ονομάστηκαν έτσι όλοι οι παρόμοιοι πύργοι.

Χρειάστηκαν δώδεκα χρόνια για να κατασκευαστεί. Είχε 140 μέτρα ύψος και αποτελούνταν από τέσσερις βαθμίδες. Στην πρώτη, που ήταν και η υψηλότερη από όλες, υπήρχαν δωμάτια με παράθυρα για τη στέγαση των φυλάκων και των μηχανικών και είχε τετράγωνο σχήμα. Η δεύτερη βαθμίδα ήταν οκταγωνική, είχε ελικοειδείς σκάλες και ήταν πάνω στην πρώτη. Η τρίτη είχε κυκλικό σχήμα και κίνες και αντίστοιχα βρισκόταν πάνω στη δεύτερη. Η τέταρτη και τελευταία βρισκόταν

στην κορυφή και φιλοξενούσε το μηχανισμό που αντανακλούσε το φως προς προειδοποίηση των πλοίων.

Ο μηχανισμός αποτελούνταν από μια εστία φωτιάς και όργανα που την αντανακλούσαν μέχρι και 300 στάδια μακριά. Δε γνωρίζουμε από τι ήταν φτιαγμένα τα όργανα αυτά: γυαλί, διάφανη επεξεργασμένη πέτρα ή κάτι άλλο. Το σίγουρο είναι ότι δε ράγιζαν.

Ο φάρος ήταν διακοσμημένος και με αυτόματους μηχανισμούς: ένα άγαλμα που με διάφορες μελωδικές φωνές σήμαινε την ώρα, ένα άλλο το δάχτυλο του οποίου ακολουθούσε κατά τη διάρκεια της μέρας την τροχιά του ήλιου και άλλο ένα που σήμαινε συναγερμό σε περίπτωση επίθεσης των εχθρών.

Γιαλένα Κόγια

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Έφυγαν από κοντά μας:

- Γεώργιος Κων/νου Μαυροδήμος ετών 67
- Ευθυμία Νικ. Δαραδήμου ετών 90

Τα θερμά μας συλλυπητήρια.

ΠΟΙΗΣΗ

Μνήμες

Με τις ψηφίδες της θύμησης
το κενοτάφιο στολίζω
των παπούδων μου.

Μισοκαμμένο μανταλίδι
απ' το φούρνο της γιαγιάς,
που σώριασε.

Γιορντάνι μισοβότσαλο,
απ' την γιρλάντα της αυλής,
που κέντησε ο παπούς.

- Και μια πετρούλα
απ' τον Ανάθορο
θεμέλιο, φυλακτό,
στου πατρικού σπιτιού
τις ρίζες.

Με τις ψηφίδες της θύμησης
το κενοτάφιο στολίζω
των παπούδων μου.
Άδειο αγκάλιασμα.
στην παραγάλη του καιρού,
που ξέρει να πληγώνει.

Ρούλα Λιάσκου

Απ' τη Συλλογή "Χορός Κυκλικός".

Μικρές Αγγελίες

ΠΩΛΕΙΤΑΙ πάγκος γυμναστικής,
μπάρα 1,60 εκ. με βάρη 20
κιλών, πάγκος κοιλιακών.
Πωλούνται μαζί ή τμηματικά.

Τηλ.: 6974907599

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ:

- Πολυπάγκος με ρυθμιζόμενους ορθοστάτες
- Δίσκοι βάρους / μπάρα (πρόσθετα)
- Ρύθμιση κλίσης πάγκου
- Αναδίπλωση πάγκου για αποθήκευση
- Μέγιστο βάρος χρήστη 110 kg

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

- Ξαπλωτές πιέσεις στήθους (οριζόντιες και επικλινείς)
- Εκτάσεις στήθους ΠΕΚ ΝΤΕΚ
- Εκτάσεις ποδιών Κάμψεις ποδιών

Η εφημερίδα και ο Π.Σ.
Χρισσού ουδεμία
ευθύνη φέρει για τις γνώμες
των αρθρογράφων.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Παρακαλούμε τους φίλους αναγνώστες, που είναι κάτοικοι Χρισσού και επιθυμούν να γίνουν συνδρομητές της ΑΠΟΠΕΙΡΑΣ η ετήσια συνδρομή ανέρχεται στην τιμή των 12 EURO.
Στους φίλους εκτός Χρισσού η συνδρομή ανέρχεται στην τιμή των 25 EURO συμπεριλαμβανομένων των ταχυδρομικών τελών. Τηλ. 22650 82511